

Серія «Розмовляємо правильно»

Автор:

- *Н. А. Пасічник*, учитель-логопед вищої категорії, учитель-методист Жашківського відділу освіти.

Рецензенти:

- *Демченко І. І.*, кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини;
- *П'ясецька Н. А.*, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри корекційної педагогіки та психології Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини;
- *Мирунович І. М.*, завідувач ПМПК Черкаського району Черкаської області.

Пасічник Н. А.

П19 Країна щебетунчиків. У гостях у шиплячої сімейки. — Х. : Вид. група «Основа», 2018. — 56 с. : іл.

ISBN 978-617-00-3278-2.

Посібник містить різноманітний мовленнєвий матеріал для закріплення правильної артикуляції звуків у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Використовуючи запропонований матеріал для домашніх завдань, логопед має можливість залучити батьків до активної корекційної роботи.

Для вчителів-логопедів, батьків, вихователів дошкільних навчальних закладів, учителів початкових класів.

УДК 811.111(075.2)

Навчальне видання

ПАСІЧНИК Наталія Анатоліївна

**КРАЇНА ЩЕБЕТУНЧИКІВ.
У ГОСТЯХ У ШИПЛЯЧОЇ СІМЕЙКИ**

Головний редактор *В. І. Садкіна*

Технічний редактор *О. В. Лебедева*

Коректор *О. М. Журенко*

Верстка *О. О. Федоренко*

Підп. до друку 29.01.2018. Формат 84×108/16. Папір офсет.

Гарн. Шкільна. Ум. друк. арк. 5.88. Зам. № 18-02/12-04.

ТОВ «Видавнича група «Основа»». 61001 м. Харків, вул. Плеханівська, 66.

Тел. (057) 717-99-30 e-mail: office@osnova.com.ua.

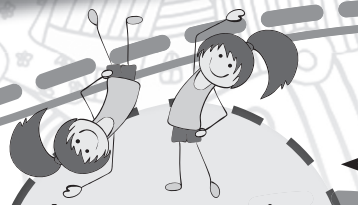
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5216 від 22.09.2016 р.

ЗМІСТ

Передмова

2

Автоматизація
вимови
звука [ж]

16

Автоматизація
вимови
звука [ш]

4

Автоматизація
вимови
звука [ч]

26

Автоматизація
вимови звуко-
сполучення [шч]
(буква щ)

34

Диференціація
звуків
[ш] — [ж]

37

Диференціація
звуків
[ж] — [з]

45

Диференціація
звуків
[ш] — [с]

39

Диференціація
звуків
[ч] — [ц]

52

Література

56

*Країна щедунчиків.
У гостях у шпильчої сімейки*

Передмова

Мова — соціальне явище. Добре відомо, що без повноцінного мовлення не буває повноцінної особистості. Правильне мовлення є однією з передумов гармонійного розвитку дитини. Від нього залежить не тільки успішність її навчання в школі, а й уміння спілкуватися з однолітками та дорослими. Чітке, розвинене мовлення надає дитині широкі можливості у пізнанні навколишньої дійсності, активного психічного розвитку.

У дошкільному та молодшому шкільному віці недорозвиток мовленнєвої системи найчастіше проявляється неправильною вимовою однієї або кількох груп звуків, що негативно впливає на слухове сприйняття і досить часто в шкільному віці зумовлює вади читання та письма. Правильна і своєчасна організація логопедичної роботи є запорукою усунення мовленнєвих недоліків, що, в свою чергу, впливає на підвищення успішності учнів. Подолання мовленнєвих порушень у дітей залежить від багатьох факторів, зокрема від участі та активності батьків у корекційному процесі, від їхньої здатності зацікавити дитину, мотивувати бажання чітко говорити, прищепити дитині навички самоконтролю мовлення. Ефективність засвоєння мовленнєвих навичок залежить від можливості їхнього перенесення у повсякденне життя, тому в центрі логопедичного впливу перебуває дитина, а супроводжують її батьки та найближче оточення. Комплексна логопедична корекція неможлива без участі сім'ї.

Запропонований посібник допоможе логопедові та батькам дитини з мовленнєвими порушеннями проводити індивідуальну корекційну роботу на всіх етапах закріплення правильної вимови звуків і, таким чином, досягнути єдності логопедичного впливу на дитину в сім'ї та навчальному закладі. Використовуючи матеріали посібника для домашніх завдань, логопед має можливість залучити батьків до корекційної роботи, зробити їх активними та компетентними учасниками

логопедичної корекції. Посібник ознайомлює батьків дитини з правильною артикуляцією звуків, що дає змогу закріплювати вимову свідомо і грамотно.

Варіативність є однією з умов користування посібником. Набір запропонованих завдань не є обов'язковим. Логопед має можливість добирати завдання відповідно до індивідуальних особливостей дитини, приймає рішення щодо доцільності їхнього використання під час логопедичного заняття чи домашнього завдання, усного чи письмового виконання.

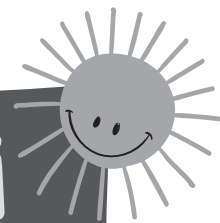
Вправи збірника розраховані на всі етапи роботи над звуком, правильна вимова якого закріплюється. Мета вправ:

- вимова поставленого логопедом звука ізольовано;
- розвиток фонематичного слуху;
- автоматизація звука в різних позиціях (відкритий, закритий склад, у сполучення приголосних);
- автоматизація звука у чистомовках, читалочках, загадках, прислів'ях та приказках;
- лексико-граматичні вправи;
- оповідання та завдання до них;
- інтелектуальні мовні ігри;
- завдання для розвитку самостійного монологічного спонтанного мовлення.

Різноманітний мовний матеріал спрямований не тільки на роботу над звуком, а й на збагачення словника, словотворення, розвиток зв'язного мовлення, корекцію пізнавальних процесів (уваги, пам'яті, мисленнєвих операцій), запобігання та подолання помилок під час письма та читання. За бажання дитина може розфарбувати малюнки.

Посібник містить мовленнєві вправи для закріплення правильної артикуляції звуків [ш], [ж], [ч], звукосполучення [шч] та диференціації звуків [ш] — [ж]. Також запропоновані вправи для диференціації звуків [с] — [ш], [з] — [ж],[ч] — [ц].

ХТО ЖИВЕ В КРАЇНІ ЩЕБЕТУНЧИКІВ?

Шиплячі
звуки

Свистячі
звуки

Звуки [р] – [р'],
[л] – [л']

Скоромовки

Загадки

Вірші

Прислів'я

Цікаві
завдання

Веселі
розмальовки

Читалочки

Мовні ігри

Країна щебетунчиків.
У гостях у шиплячої сімейки

Автоматизація вимови звука [ш]

Інформація для батьків.

Артикуляція звука [ш]

Губи трохи витягнуті вперед. Зуби злегка розкриті.
Широкий кінчик язика піднімається до передньої частини твердого піднебіння, утворюючи з ним щілину, по якій проходить струмінь видихуваного повітря.
Бічні краї язика прилягають до верхніх бокових зубів.
М'яке піднебіння закриває прохід у носову порожнину.
Голосові зв'язки не вібрують, звук глухий.

1

✦ Гра-звуконаслідування.

Вимовляй звук [ш] ізольовано перед люстерком.

Шелестить листя на деревах: шшшшш... шшшшш...

Закликають до тиші: шшшш... шшшш... шшшш...

З кульки шумно виходить повітря: ш... ш... ш...

Розганяють курей: кшш... кшш... кшш...

Дерева шумлять: шу-шу-шу...

Букву я нову пишу,

Три стовпи, внизу межа —

Утворилась буква... Ш.

2

✦ Послухай слова. Назви спільний звук, що є у всіх словах.

(Батьки читають слова, виділяючи голосом звук [ш]).

Каша, **ш**уба, **ш**арф, ло**ш**а, **ш**ахта, вір**ш**, **ш**уліка, товари**ш**, кі**ш**ка.

✦ Послухай і визнач перший звук у словах.

Шило, **ш**ум, **ш**ина, **ш**апка, **ш**абля, **ш**ар, **ш**ибка, **ш**ахтар, **ш**офер, **ш**ашка.

✦ Визнач на слух останній звук у словах.

Арку**ш**, душ, шала**ш**, наш, ваш, ту**ш**, ків**ш**, коми**ш**, мар**ш**.

✦ Пограй з батьками у гру «Спіймай слово».

Послухай слова і плесни в долоні, якщо почуєш слово зі звуком [ш].

Сито, **ш**коляр, риба, ко**ш**ик, фіні**ш**, береза, **ш**пак, стіл, дуб.

✦ Чітко вимовляй звук [ш] у складах.

Ша **ш**о **ш**у **ш**и **ш**е

3

ШИ-ШИ-ШИ

✦ Чітко вимовляй звук [ш] у складах і словах.

ш а	ш а- ш а	ш а- ш а- ш а	ш ахи
ш о	ш о- ш о	ш о- ш о- ш о	ш овк
ш у	ш у- ш у	ш у- ш у- ш у	ш уба
ш и	ш и- ш и	ш и- ш и- ш и	ш ишка
ш е	ш е- ш е	ш е- ш е- ш е	ш епіт

✦ З двома словами склади речення. Зроби звуковий аналіз слова *шишка*.

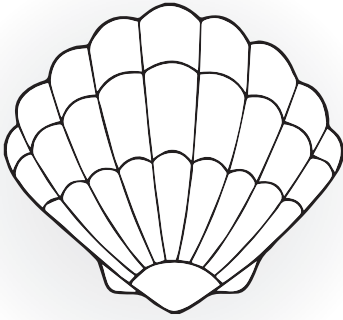
4

✦ Чітко вимовляй звук [ш] у складах і словах.

аш	аш-аш	аш-аш-аш	наш
ош	ош-ош	ош-ош-ош	пошта
уш	уш-уш	уш-уш-уш	мушля
иш	иш-иш	иш-иш-иш	миша
еш	еш-еш	еш-еш-еш	візьмеш

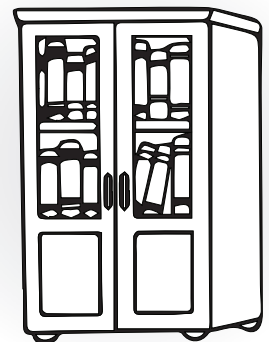
✦ З двома словами склади речення. Зроби звуковий аналіз слова *мушля*.

5

✦ Чітко вимовляй звук [ш] у словах.

шар	шов	шум	шеф
шаль	шок	шумок	шепіт
шарф	шовк	шуба	шелест
шабля	шомпол	шубка	шибка
шана	шорти	шуліка	шия
шафа	шоколад	штурм	шило

✦ З двома словами склади речення. Зроби звуковий аналіз слова *шовк*.

✦ Повтори за батьками, або прочитай склади та слова. Чітко вимовляй звук [ш].

шва	шво	шву	шве	шви
шка	шко	шку	шке	шки
шла	шло	шлу	шле	шли
шма	шмо	шму	шме	шми
шта	што	шту	ште	шти
шпа	шпо	шпу	шпе	шпи

Школа, школяр, шкода, швед, шлак, шланг, шпак, шпарка, шпулька, шпатель, шпилька, штаб, штамп, штани, дошка, груша, кошик, кішка, пташка, машина, душ, ківш, аркуш, товариш, штиль, штора, шлагбаум.

✦ Прочитай, або повтори за батьками. Стеж за правильною вимовою звука [ш].

Шпетить шпак шпачиху шпарко:

— Швидше ший шпачкові шапку,

Шортики, штанці, шарпетки,

Шароварики, штиблети,

Шубку, шарфики шовкові.

Ший, шановна! Швидко — школа.

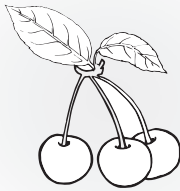
О. Павленко

✦ Прочитай слова декілька разів.

Стеж за правильною вимовою звука [ш].

каштан

ромашка

пташка

пошта

дошка

гармошка

аркуш

рушник

подушка

вишні

шишкар

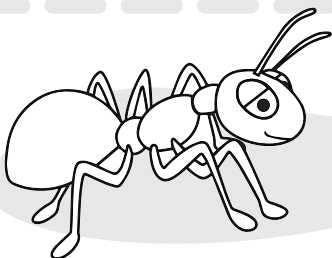
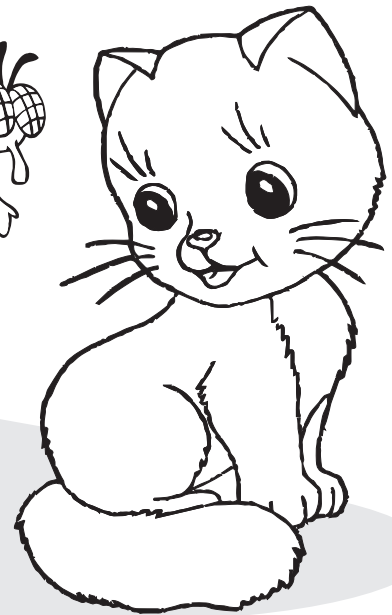
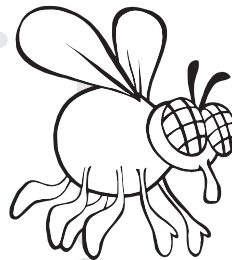
кришка

✦ Придумай речення з кількома словами.

✦ Зроби звуковий аналіз слів *ромашка*, *шишкар*.

✦ Повтори чистомовки та скоромовку.

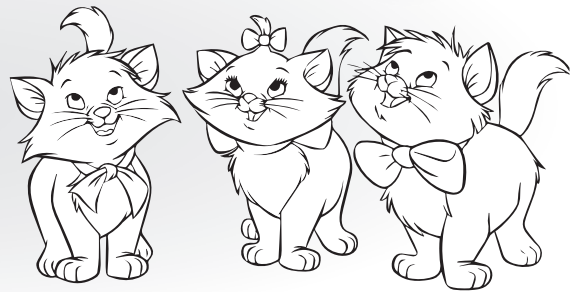
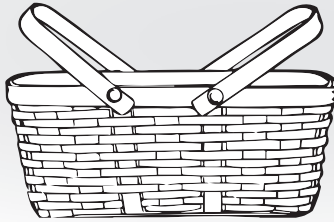
- Ашка, ашка, ашка — повзе мурашка.
- Ошка, ошка, ошка — літає мошка.
- Шан, шан, шан — великий баштан.
- Ошта, ошта, ошта — біля школи пошта.
- У кішки — кошеня, а у мишки — мишеня.

✦ Прочитай та перекажи текст.

Кішка Мушка

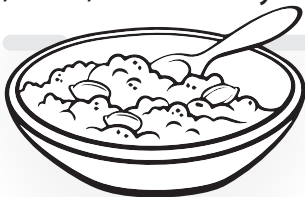
У Мишка була кішка. Звали її Мушкою. Мишко годував її кашею і молоком. Кішка Мушка полювала на мишей і пташок. Улітку у Мушки з'явилося шестеро кошенят. Мишко розмістив кішку з кошенятами у кошику. Їм там було затишно.

✦ Розкажи про свою кішку.

✦ Прочитай чистомовки. Чітко вимовляй слова зі звуком [ш].

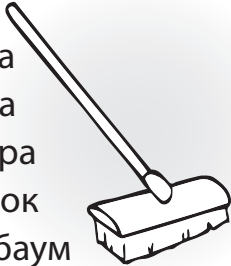
- Ша, ша, ша — пригоріла каша.
- Шу, шу, шу — я яблук натрушу.
- Шок, шок, шок — великий мішок.
- Шо, шо, шо — купили пшоно.
- Ші, ші, ші — солодкі груші.
- Аша, аша, аша — шукає Маша.

- Ашка, ашка — ось комашка.
- Ішка, ішка — гарна кішка.
- Ишка, ишка — вибігла мишка.
- Уш, уш — ми підемо в душ.
- Ошка, ошка — велика дошка.
- Ушка, ушка — у мене подушка.
- Аш, аш — хлопчик наш.
- Іш, іш — їж куліш.

✦ Прочитай слова декілька разів.

шпак
штора
школа
швабра
шнурок
шлагбаум

шпинат
штани
шкіра
швайка
шнурівка
шланг

шпалери
шторм
школяр
штукатур
шкода
шлюпка

✦ З двома словами склади і запиши речення.

✦ Зроби звуковий аналіз слів *шпак*, *шлюпка*.

✦ Повтори скоромовки.

- Сів **шпак** на **шпаківню**,
Заспівав **шпак** півню:
— Ти не **вмієш** так, як я,
Так, як ти, не **вмію** я.
- **Кішка** бігає за **мишкою**,
Мишка бігає від **кішки**.
- **Йшов** я **йшов**, **мішок** зна**йшов**.

✦ Вивчи вірш.

ГОРІШИНА

В горішнику горішина
Горішками обвішана.
Оришка і Тимішка
Струшують горішки.

